

ด่วนที่สุด
ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว๒๖๘๑

ถึง สำนักทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

พร้อมนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๒๐๐๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ปรากฏข่าวกรณีกลุ่มบุคคลแอบอ้างสถาบันและเรียกเก็บเงินจากประชาชนเพื่อให้ได้สถานะ สัญชาติ และกรณีขบวนการกลุ่มบุคคลแสดงเป็นตัวแทนนายหน้า ในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป อนึ่ง หากมีเหตุหรือมีการกระทำทุจริตทางทะเบียน ให้รายงานข้อเท็จจริงเบื้องต้นรวมถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้จังหวัดทราบโดยเร็ว เพื่อจะได้รายงานให้กรมการปกครองทราบต่อไป ทั้งนี้ สำนักทะเบียนสามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด) หน้าเว็บไซต์

ที่ทำการปกครองจังหวัด
(กลุ่มงานปกครอง)
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘
www.pokkrongnakhon.com

อมรทิพย์

ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 2903
วันที่ 14 พ.ค. 2564 เวลา 11.05 น.

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๒๐๐๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ปรากฏข่าวกรณีกลุ่มบุคคลแอบอ้างสถาบันและเรียกเก็บเงินจากประชาชนเพื่อให้ได้สถานะ สัญชาติ และกรณีขบวนการกลุ่มบุคคลแสดงเป็นตัวแทน นายหน้า ในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๕๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๒. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๘๑๖๒ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

ด้วยปรากฏข่าวว่า มีขบวนการของกลุ่มบุคคลแสดงเป็นตัวแทน นายหน้า ให้กับคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา กลุ่มไทยใหญ่ ที่ถือพาสปอร์ตและประสงค์จะขอจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และปรากฏข่าวกรณีกลุ่มบุคคลที่มีการรวมตัวกันในลักษณะเป็นกลุ่มหรือชมรม โดยแอบอ้างสถาบันหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อการเชิญชวนรับสมัครสมาชิก การรวบรวมรายชื่อของคนต่างด้าว คนไร้รัฐหรือไร้สัญชาติ โดยอ้างว่าสามารถให้ความช่วยเหลือสมาชิกให้ได้รับบัตรประจำตัวประชาชน สถานะทางทะเบียนหรือสัญชาติ และมีการเรียกเก็บค่าสมัครสมาชิกหรือค่าใช้จ่ายอื่นใด

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีข่าวขบวนการนายหน้านำพาคนต่างด้าวเพื่อขอจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้มีการจับกุมกลุ่มบุคคลที่เป็นนายหน้าและคนต่างด้าวที่กระทำผิดกฎหมาย และดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไปบางส่วนแล้ว แม้กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครอง จะกำหนดมาตรการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวและสั่งการให้จังหวัด อำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ตรวจตรา สอดส่องกลุ่มบุคคลที่เป็นนายหน้าที่มีพฤติการณ์ดังกล่าว โดยให้ดำเนินการตามกฎหมายทันทีที่พบการกระทำผิด แต่ก็ยังปรากฏข่าวของกลุ่มบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายอยู่เนืองๆ ซึ่งข่าวลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะจังหวัดและอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังปรากฏข่าวว่า มีกลุ่มบุคคลรวมตัวกันหรือตั้งกลุ่ม ชมรม เชิญชวนให้สมัครสมาชิกโดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือสมาชิกให้ได้รับสถานะทางทะเบียนหรือสัญชาติ มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยแอบอ้างสถาบันหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวนอกจากจะเข้าข่ายเป็นการหลอกลวงประชาชนแล้ว ยังถือได้ว่าเป็นการกระทำที่มิบังควรเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่มิชอบทางทะเบียน และมิให้มีการนำสถาบันและหรือหน่วยงานของรัฐไปแอบอ้างแสวงหาผลประโยชน์ จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ดำเนินการ ดังนี้

/๑. ให้ตรวจตรา ...

๑. ให้ตรวจตรา สอดส่อง กลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นผู้นำพา ตัวแทน นายหน้า ผู้ประสานงาน และติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน ในการขอจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และหากพบว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การนำพาหรือให้ที่พักพิงคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง การเรียกรับเงินกับผู้ที่จะจัดทำทะเบียนประวัติฯ การให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ ให้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับกลุ่มบุคคลดังกล่าวทุกราย ในทุกข้อหาความผิด และหากพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นและมีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ให้ดำเนินการทางวินัยและอาญากับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นด้วย

๒. กรณีมีกลุ่มบุคคลที่มีการเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นการรวมตัวกันในลักษณะเป็นกลุ่มหรือชมรม เพื่อวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือคนต่างด้าว คนไร้รัฐหรือไร้สัญชาติ โดยแอบอ้างสถาบันหรือหน่วยงานของรัฐ หากพบว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวกระทำการที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย เช่น การฉ้อโกงประชาชน การเรี่ยไร การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ ฯลฯ ให้ดำเนินคดีอาญากับกลุ่มบุคคลดังกล่าวตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓. กรณีมีเหตุตามข้อ ๑ หรือ ๒ หรือมีการกระทำทุจริตทางทะเบียน ให้รายงานข้อเท็จจริงเบื้องต้น รวมถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาของจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้แจ้งกรมการปกครองทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนาคม จงจิระ)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๒-๓

วันที่สุด

มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๙๖๒

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

ง ร้องเรียนการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

น ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

งถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

ด้วยกรมการปกครอง ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีานะทางทะเบียน ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขงเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีสถิติการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อประเทศเพื่อนบ้าน จากด้านการข่าวพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มบุคคลเป็นนายหน้าหลอกลวงว่าดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนดังกล่าวสามารถอาศัยอยู่ในประเทศไทยางถูกต้องตามกฎหมายและมีการเรียกเก็บเงินจากคนต่างด้าวที่ประสงค์จะขอรับการจัดทำทะเบียนประวัติงเงินหลายหมื่นบาทต่อราย บางรายเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนและะเทศไทย บางรายเคยขึ้นทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าวและมีหนังสือเดินทาง ซึ่งกรณีดังกล่าวนอกจากจะทำให้ราชการได้รับความเสียหายและกระทบต่อความมั่นคงของประเทศแล้ว ยังอาจถือได้ว่ากลุ่มบุคคลที่ได้รับจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนดังกล่าวไม่ใช่บุคคลไร้รัฐหรือไร้สัญชาติ แต่เป็นคนที่มีในรับรองตัวบุคคล และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด

กรมการปกครองพิจารณาเห็นว่า กรณีการดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ คสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น จัดทำทะเบียนสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวอาจมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓ และ ท.ร. ๑๔) โดยบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ระเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ (Stateless person) หลักฐานของประเทศใดๆ ที่รับรองว่าเป็นคนในปกครองของประเทศนั้น แต่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่อาศัยหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย และรวมถึงชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติตามณะรัฐมนตรีหรือตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล โดยการจัดทำทะเบียนประวัติมาตรา ๓๘ วรรคสองฯ ดังกล่าวนี้ มิได้เป็นการรับรองการมีสิทธิอาศัยในประเทศไทย จึงยังไม่ได้รับการรองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และจากการดำเนินงานของสำนักทะเบียนต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดตาก เป็นต้น ที่ผ่านมาว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้อง เช่น จัดทำทะเบียนประวัติบผู้ที่เคยได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าวและมีหนังสือเดินทาง (Passport) ซึ่งกลุ่มคนด้าวเหล่านี้มิใช่คนไร้รัฐหรือไร้สัญชาติ บางพื้นที่มีการร้องเรียนว่ามีขบวนการหลอกลวงและเรียกเก็บเงินจากองการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การเหลือสนับสนุน และอ้างว่าสามารถอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้กลุ่มคนต่างด้าวยขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว หรือกลุ่มคนต่างด้าวอื่นๆ หลงเชื่อ จึงเดินทางเข้ามาเพื่อขอรับการจัดทำียนประวัติเป็นจำนวนมาก

/ ดังนั้น ...

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปราบปรามการดำเนินการโดยมิชอบหรือการกระทำทุจริตทางทะเบียน จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ หากปรากฏว่าการจัดทำทะเบียนประวัติรายใดเป็นการดำเนินการโดยมิชอบ เช่น เป็นผู้ที่เคยได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว และมีหนังสือเดินทาง (Passport) หรือมีเอกสารการทะเบียนราษฎรและมีเลข ๑๓ หลัก หรือไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยและไม่ได้อาศัยอยู่จริงในพื้นที่สำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนประวัติ ให้นายทะเบียนกาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และฉบับที่แก้ไขเพิ่เคลื่อนไหวทางทะเบียน แล้วแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจัดหางานจังหวัด ตำ เกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าว หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่าบุคคลใดไ สำนักทะเบียนกลางกำหนด ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการทางทะเบียนและบัตรประจำตัว ทางทะเบียนของผู้นั้น โดยถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียน และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑๐ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ย ชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑ โด บุคคลใดเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามกฎหมาย ให้นายทะเบี การเคลื่อนไหวทางทะเบียนของผู้นั้น

๒. ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง ประชาสั กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน หรือแจ้งในที่ประชุมของหมู่บ้านหรือชุมชนในโอกาสต่างๆ ได้รับทราบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตร ไม่ใช่การรับรองการมีสิทธิอาศัยในประเทศไทย บุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติยังถื ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยมิชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยการดำเนินการเรื่อง เงินอื่นใดนอกจากค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด และบุคคลที่จะได้รับการจัดทำทะเ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่สำนักทะเบียนกลางกำหนดไว้เท่านั้น

๓. ให้นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต และปลัดเทศบาล แล้วแต่กรณี ควบคุม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ มิให้มีการเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่ขอรับการจั บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หากพบการกระทำดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทาง เฉียบขาดทุกราย พร้อมทั้งให้สอดส่องดูแลกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหลอกลวง เรียกรับผลประ กระทำผิดให้ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายทันที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนาคม จงจิระ)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๒-๓

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๖๐ สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท ๐

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบหนังสือรับรองสถานะบุคคล และคำอธิบายการออกหนังสือรับรอง จำนวน ๒ แผ่น

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท ๐ ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ผลจากการตรวจนิเทศและการร้องเรียน พบว่าเจ้าหน้าที่ของอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน สับสน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง เพื่อซักซ้อมความรู้ความเข้าใจและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร.๓๘ ก) หรือบุคคลที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๐ นั้น มีที่มาจากการจัดทำทะเบียนราษฎร ๓ วิธีการ ได้แก่

๑.๑ การแจ้งการเกิดกรณีบุตรของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรี(ฉบับที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ (บุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙) และบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายคนเข้าเมือง ซึ่งเด็กทั้งสองกลุ่มนี้ที่เกิดในประเทศไทยจะได้รับแจ้งการเกิดและได้สูติบัตร ท.ร.๑ บุคคลที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๐ แล้วเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก แต่จะมีสถานะแตกต่างกัน กล่าวคือ

(๑) ถ้าเป็นบุตรของบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ จะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวเพื่อรอส่งกลับตามสถานะของบิดาหรือมารดา การออกนอกเขตพื้นที่การอยู่อาศัย (เขตจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก) จะต้องขอต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อออกนอกเขตจังหวัด

(๒) ถ้าเป็นบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับ จะไม่ได้รับการรับรองเรื่องสิทธิอาศัยในประเทศไทย เว้นแต่จะมีกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดและเงื่อนไขการอาศัยอยู่ในประเทศไทยไว้เป็นอย่างไร

/๑.๒ การ

๑.๒ การแจ้งการเกิดกรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งที่อยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์ และการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ซึ่งมาตรา ๑๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้นายทะเบียนดำเนินการเพื่อพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวก่อน และหากไม่สามารถพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ก็ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท ๐ ให้ ซึ่งการปฏิบัติในเรื่องนี้จะรวมถึงการขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่พยานหลักฐานที่มียังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวด้วย ดังนั้น สถานะของบุคคลประเภท ๐ กลุ่มนี้จึงเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติไทยเพื่อการแจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๑.๓ การจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓ และ ท.ร.๑๔) โดยบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ (Stateless person) ไม่มีหลักฐานของประเทศใดๆ ที่รับรองว่าเป็นคนในปกครองของประเทศนั้น แต่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีด้วย โดยการปฏิบัติเรื่องนี้กำหนดให้นายทะเบียนเรียกตรวจเอกสารราชการ (ถ้ามี) เช่น สูติบัตรของบุตรที่เกิดในประเทศไทย หลักฐานการเรียน เป็นต้น และสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองคุณสมบัติดังกล่าว เช่น บุคคลในครอบครัวหรือในชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชน เป็นต้น ถ้าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติก็ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท ๐ ให้ โดยฐานะของบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ขอบด้วยกฎหมาย การจัดทำทะเบียนประวัติจึงมิใช่เป็นการรับรองเรื่องสิทธิอาศัยในประเทศไทยแต่อย่างใด เว้นแต่จะมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

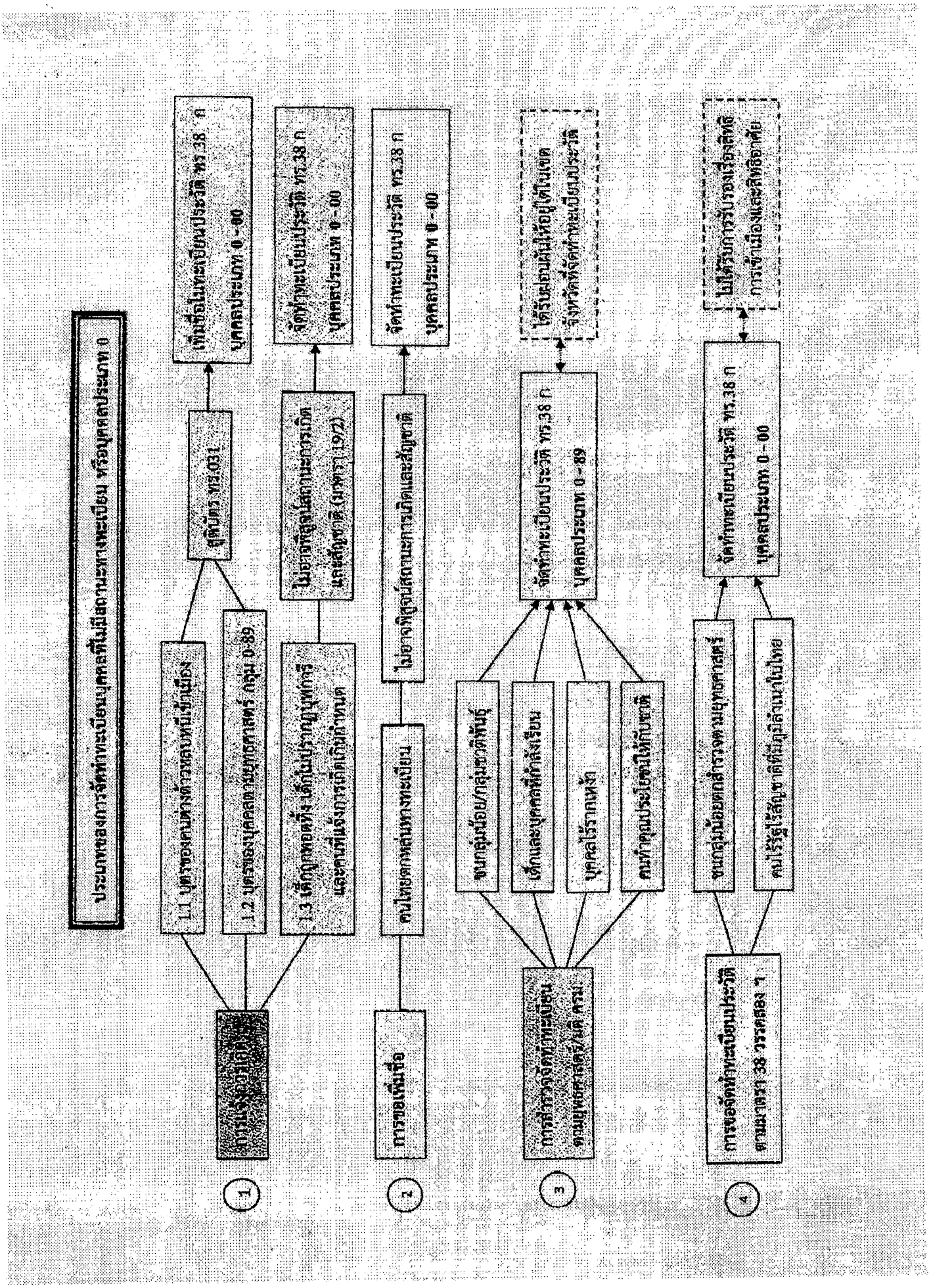
๒. อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๑๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (บุคคลตามข้อ ๑.๒) ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักฐานในการรับรองสถานะบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นของสำนักทะเบียนที่บุคคลดังกล่าวได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ ออกหนังสือรับรองสถานะบุคคลตามแบบที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ให้ผู้ร้องไว้เป็นหลักฐาน โดยกำหนดให้ผู้ขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร.๓๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชำนาญวิทย์ เตรัตน์)
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
โทร ๐-๒๗๔๑-๗๓๑๘-๒๐

ประเภทของการจัดทำทะเบียนบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท 0
1 การจัดทำทะเบียนประวัติ
1.1 บุตรของคนต่างด้าวตามหนังสือเดินทาง
1.2 บุตรของบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ กลุ่ม 0-89
1.3 เด็กกำพร้า เด็กไม่ปรากฏบุพการี และเด็กที่แรกเกิดในสถานพยาบาล
สูติบัตร ทร.031
(ไม่มีชื่อในทะเบียนประวัติ ทร.38 ก)
บุคคลประเภท 0-00
ไม่ทราบที่อยู่บิดามารดาและเกิด นอกราชอาณาจักร (มาตรา 19/2)
จัดทำทะเบียนประวัติ ทร.38 ก
บุคคลประเภท 0-00
2 การขอเพิ่มชื่อ
คนไทยตกค้างในทะเบียน
ไม่ทราบที่อยู่บิดามารดาและสัญชาติ
จัดทำทะเบียนประวัติ ทร.38 ก
บุคคลประเภท 0-00
3 การจัดทำทะเบียนประวัติ ตามมาตรา 38 วรรคสาม
คนต่างด้าว/กลุ่มชาติพันธุ์
เด็กและบุคคลที่ต้องสงสัย
บุคคลไร้รากเหง้า
คนที่ขอเปลี่ยนสัญชาติ
จัดทำทะเบียนประวัติ ทร.38 ก
บุคคลประเภท 0-89
ให้รับแจ้งย้ายเข้าภายในจังหวัดเดียวกัน
จังหวัดที่จัดทำทะเบียนประวัติ
4 การจัดทำทะเบียนประวัติ ตามมาตรา 38 วรรคสาม
คนไร้รัฐไร้สัญชาติที่เกิดในประเทศไทย
จัดทำทะเบียนประวัติ ทร.38 ก
บุคคลประเภท 0-00
ไม่ต้องการรับรองสิทธิ
การเข้าเมืองและสิทธิอื่นใด

ตราครุฑ

หนังสือรับรอง

ที่...../..... สำนักทะเบียน.....

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า.....*(ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ของคนที่ขอให้รับรอง)*.... เป็นบุคคลที่ได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนเพื่อ.....*(ให้ระบุเรื่องที่ขอดำเนินการ ได้แก่ ขอแจ้งการเกิดกรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา ๑๙ หรือเด็กเร่ร่อน เด็กไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง ตามมาตรา ๑๙/๑ หรือการแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามมาตรา ๑๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี)*...ที่สำนักทะเบียนแห่งนี้ ตามคำร้อง ท.ร.๓๑ เลขที่.....เมื่อวันที่..... แต่พยานหลักฐานที่มียังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ นายทะเบียนจึงได้จัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กำหนดให้เลขประจำตัว...*(ระบุเลขประจำตัวประเภท ๐ ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ)*...ตามมาตรา ๑๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยสถานะของบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติไทย เพื่อการแจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ประกอบกับบุคคลดังกล่าวได้ร้องขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองสถานะบุคคลให้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงสถานะของตนต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลเป็นไปตามที่แจ้งไว้จริง จึงออกหนังสือรับรองให้...*(ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ของคนที่ขอให้รับรอง)*....ใช้เป็นหลักฐานได้เป็นเวลา ๖ เดือนนับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองฉบับนี้ เว้นแต่บุคคลดังกล่าวได้รับการพิสูจน์สัญชาติเป็นอย่างอื่นแล้วก่อนวันที่หนังสือนั้นหมดอายุ ก็ให้หนังสือฉบับนี้สิ้นผลไปด้วยตั้งแต่วันที่สถานะของบุคคลดังกล่าวได้เปลี่ยนไป

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ. .....

รูปถ่าย
ขนาด ๒ นิ้ว

รูปถ่ายเจ้าของประวัติ

ลงชื่อ .....
(.....)
นายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น.....

หมายเหตุ หนังสือรับรองฉบับนี้ ให้ใช้คู่กับแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร.๓๘ ข)
หากมีข้อสงสัย สอบถามได้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น..... โทรศัพท์.....

คำอธิบายประกอบการออกหนังสือรับรองสถานะบุคคล

๑. ให้ผู้ขอหนังสือรับรอง ยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร.๓๑ ต่อนายทะเบียนที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้นั้นได้จัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก ไว้ พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรง ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป และสำเนาทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ข หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

๒. ผู้ยื่นคำร้อง ให้เจ้าของประวัติยื่นคำร้องด้วยตนเอง เว้นแต่เด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปีบริบูรณ์ หรือผู้ที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจยื่นคำร้องด้วยตนเองได้ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กนั้น หรือผู้ได้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นคำร้องแทน

๓. บุคคลที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้ ได้แก่ บุคคลที่เคยยื่นคำร้องขอแจ้งการเกิด กรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาที่ถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา ๓๙ เด็กเร่ร่อน เด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี หรือบุพการีทอดทิ้ง ตามมาตรา ๓๙/๑ หรือการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ตามมาตรา ๓๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี แต่พยานหลักฐานที่มียังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ และนายทะเบียนได้จัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๐๐) ให้

๔. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอหนังสือรับรองพร้อมด้วยหลักฐานจากผู้ยื่นคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบหลักฐานกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้นั้นเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่มีรายการในเอกสาร ท.ร.๓๘ ข หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน และต้องเป็นบุคคลตามข้อ ๓ เท่านั้น โดยให้พิจารณาจากคำร้อง ท.ร.๓๑ ที่บุคคลนั้นเคยยื่นขอแจ้งการเกิดหรือขอเพิ่มชื่อ และนายทะเบียนหรือนายอำเภอมีคำสั่งไม่อนุมัติเนื่องจากหลักฐานยังไม่อาจพิสูจน์ได้ โดยให้นายทะเบียนรวบรวมคำร้องและพยานหลักฐานพร้อมทำความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องและพยานหลักฐานครบถ้วน

กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่สามารถออกหนังสือรับรองให้ผู้ยื่นคำร้องได้ภายในวันเดียวกับวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนคัดสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ ดังกล่าว ลงชื่อนายทะเบียนรับรองสำเนาเอกสาร แล้วมอบให้แก่ผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นหลักฐาน

๕. หนังสือรับรอง ให้นายทะเบียนจัดทำขึ้น ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน ฉบับแรกเป็นต้นฉบับ ให้มอบแก่ผู้ขอ ส่วนอีกฉบับ เป็นสำเนาคู่ฉบับ ให้ผู้ขอลงชื่อรับเอกสารในคู่ฉบับ และเก็บเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนทำสมุดคุมการออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ในการตรวจสอบ และลงรายการให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้การออกเลขหนังสือรับรอง ให้เริ่มจากเลข ๑ ทับด้วยปี พ.ศ.ที่ออกหนังสือรับรองนั้น เมื่อขึ้นปีใหม่ให้เริ่มเลข ๑ ใหม่

๖. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่อาจออกหนังสือรับรองให้กับผู้ยื่นคำร้อง ให้สั่งไม่อนุญาตในคำร้อง ท.ร.๓๑ และแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีคำสั่ง โดยให้ระบุเหตุผล และสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่ง การยื่นอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งคำสั่งให้ชัดเจนด้วย

๗. การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้ดำเนินการตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ.๒๕๕๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๕๘๙๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๑๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๓

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการป้องกันมิให้มีการดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนโดยมิชอบ รวมถึงการเรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน อันเนื่องมาจากกรณีการจับกุมนายหน้าที่เรียกรับเงินในการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบัตรหัวศูนย์ ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ และอาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย นั้น

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสนใจเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นอย่างมาก และได้สั่งกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท ๐ ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นไปด้วยความถูกต้องในแนวทางเดียวกัน สามารถแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้กลุ่มบุคคลหลอกลวงแสวงหาประโยชน์จากคนต่างด้าวซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของฝ่ายปกครอง และเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของมนุษย์ จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งกำชับปลัดจังหวัด นายอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ทุกคน ให้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทางเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ทั้งคนไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้ทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง ในประเด็นดังนี้

๑.๑ บุคคลที่สามารถขอจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท ๐ ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ ได้แก่ (๑) ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ (๒) คนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ (Stateless Person) ไม่มีหลักฐานเอกสารของประเทศใด ๆ ที่รับรองว่าเป็นคนในปกครองของประเทศนั้น แต่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย โดยสถานะของบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ คือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจัดทำทะเบียนประวัติดังกล่าวมิใช่เป็นการรับรองเรื่องสิทธิอาศัยในประเทศไทยแต่อย่างใด ดังนั้น หากมีกลุ่มบุคคลหลอกลวงเพื่อแสวงหาประโยชน์จากคนต่างด้าว โดยให้ข้อมูลเชิญชวนคนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบัตรหัว ๐ เพื่อจะได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่น สิทธิการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักร สิทธิในการทำงาน สิทธิในการรักษาพยาบาล

/และสิทธิ...

และสิทธิในสวัสดิการต่าง ๆ จากรัฐบาล รวมถึงสิทธิในการขอสัญชาติไทย นั้น เป็นการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จและเป็นการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินจำนวนมาก ทั้งนี้ การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท ๐ รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรอื่นและการจัดทำบัตรประจำตัว เป็นการให้บริการโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบัตรหัว ๐ ฉบับละ ๖๐ บาท เป็นต้น ซึ่งจะต้องชำระที่สำนักทะเบียนและต้องมีใบเสร็จรับเงินทุกกรณี

๑.๒ กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง ไม่มีมาตรการส่งคณะเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อเชิญชวนคนที่ไม่มีเอกสารทะเบียนราษฎรหรือคนต่างด้าวให้จัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ หากมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกระทำการในลักษณะดังกล่าว ให้สอบถามนายอำเภอท้องที่โดยตรง หรือสำนักทะเบียนจังหวัดก็ได้ และหากพบหรือมีเบาะแสการเรียกรับผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือลักษณะอื่นใด ให้ร้องเรียนหรือแจ้งเหตุได้ที่ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหรือจังหวัด หรือสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

๑.๓ กรณีประชาชนหรือเจ้าหน้าที่มีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวที่เกี่ยวกับคนต่างด้าวหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สามารถสอบถามโดยตรงที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นในพื้นที่ สำนักทะเบียนจังหวัด (ที่ทำการปกครองจังหวัด) หรือสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง โดยให้ระบุหมายเลขโทรศัพท์ LINE หรือ Facebook ที่ใช้ในการติดต่อด้วย

๒. ให้เน้นย้ำนายทะเบียนของสำนักทะเบียนทุกแห่งปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ โดยเฉพาะการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องให้เป็นไปตามที่กรมการปกครองหรือสำนักทะเบียนกลาง ได้มีหนังสือแจ้งซักซ้อมแนวทางปฏิบัติทุกฉบับโดยเคร่งครัด เช่น หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๑๕๖ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้น และให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นควบคุมกำกับดูแลงานในหน้าที่และอำนาจของตน และตรวจสอบผลการดำเนินการของสำนักทะเบียนเป็นประจำทุกวันจากรายงานประจำวันที่พิมพ์จากระบบปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๘๗๙๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ หากพบความผิดปกติให้รีบตรวจสอบ ระงับยับยั้งและแก้ไขปัญหาโดยด่วนที่สุด และถ้าผลการตรวจสอบพบว่ามีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการโดยทุจริต ให้เร่งรัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๘๐ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ การที่นายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น ปล่อยปละละเลยจนเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการถือเป็นความผิดวินัยหรืออาญาซึ่งจะถูกพิจารณาโทษสถานหนัก

๓. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นนายทะเบียนจังหวัด หมั่นตรวจติดตามการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและสัญชาติของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรณีที่สุ่มเสี่ยงต่อการทุจริต เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ การเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านในสถานะบุคคลสัญชาติไทย การขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ การขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อขอมีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๘๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ นอกจากนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสัญชาติของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์

/รวมถึง...

รวมถึงกลุ่มบุคคลเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎร ในพื้นที่จังหวัด ให้มีความคืบหน้าอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยให้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการกำหนดโดยเคร่งครัด ไม่เพิ่มขั้นตอน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการปฏิบัติจนทำให้กระบวนงานเกิดความล่าช้า ซ้ำซ้อน และเกิดผลกระทบต่อผู้ยื่นคำร้องรวมถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวทั้งโดยตรงและโดยอ้อมทุกคน ในส่วนของสำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมักถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต มีการเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบในการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบัตรหัว ๐ ให้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบและการประพฤติปฏิบัติตนในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งโดยเคร่งครัด ไม่แสวงหาประโยชน์หรือผลตอบแทนโดยมิชอบ และต้องป้องกันมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบและการกระทำที่ผิดกฎหมาย หากตรวจพบว่าผู้ใดมีพฤติการณ์ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยและอาญาโดยเฉียบขาดทุกราย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการทะเบียน
โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๓๐-๓๑
โทรสาร ๐-๒๔๐๖-๔๒๑๗